REDACTIUNEA, Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 124 | Braşov, Sâmbătă 7 (20) Iunie. | 1908.

E dulce puterea!

Insoţirea Kossuth-Apponyi-Andrassy capătă pe zi ce merge tot mai mare poftă de a fi la putere şi de a se înfrupta cu bunătăţile ei după placul inimei. S'au şi întocmit aşa ca şi când ar avea să mai guverneze încă cel puţin zece — cinsprezece ani, ca odinioară aşa zisa „dinastiă" Tisza. Nu-i vorbă e dulce puterea, şi în Ţara ungurească se poate, cum s'a dovedit în ceşti 40 de ani din urmă, ca un partid care a secvestrat odată toată puterea în stat şi ştie să joace provedinţa maghiară, aţâţând massele cu ajutorul politicei esclusiviste-şoviniste, care-i dă prilegiu de a se gera ca singurul scut şi scăpare a ţărei şi a „naţiunei" în apărarea lor faţă cu milioanele de duşmani interni, cari ar înghiţi-o dacă n'ar fi ei ca s'o păzească, să stea şi 15 ani la putere.

Oameni mai nepreocupaţi, ca Mocsary, s'au plâns de repeţite ori că coaliţia n'are opoziţie în cameră, afăr' de naţionalişti pe cari aceasta îi consideră numai ca pe nişte turburători puşi la cale de duşmanii din afară ai Maghiarilor. Ei bine, acum coaliţia are şi opoziţie: ceata mică, ce e drept, dar vitează a lui Szappanos. Cei din această ceată le-au făcut nu numai odată zile amare celor din coaliţie, decând s'au rupt de ei. Cu toate sforţările lor însă n'au fost în stare să câştige teren în ţară şi cu atât mai puţin în dietă. Cei ce sunt stăpâni pe oalele de carne au ştiut să atragă în cercurile cele mai largi pe ai lor în jurul lor şi să dea fie căruia să guste din ele.

Vor vedea şi vor trebui să se convingă combatanţii lui Szappanos şi Lengyel pentru principiile părăsite dela 1848, că nu vor putea să-şi atingă nici pe departe scopul, care, recunoaştem, are şi o trăsătură ideală din punctul de vedere al desvoltărei istorice a maghiarizmului, pe câtă vreme nu vor primi întregul program de acţiune al prietinului lor Mocsary, care le-a spus cu cuvântul şi în scris de repeţite-ori, că, dacă vor să aibă putere şi să lucre cu succes pentru independenţa ţării şi a naţiunei maghiare, trebue să închee o pace sinceră şi durabilă cu naţiunile nemaghiare din ţară.

Pe câtă vreme coaliţia, cu toate că-l are pe Kossuth în mijlocul ei, se va preta Austriacilor ca bună soaţă dualistă în schimbul mânei libere ce i-se lasă faţă cu naţionalităţile; pe câtă vreme acţiunea de atac şi de suprimare în contra naţionalităţilor ofere acestei coaliţii mijlocul cel mai de căpetenie de a ţinea legată şi fermecată opinia publică maghiară, sub pretext că apără ţara şi naţionalismul maghiar contra unor duşmani teribili, cari stau să le nimicească, nu vor putea să facă nimic cei-ce în mod sincer şi desinteresat vor să desfăşure steagul libertăţei maghiare aşa cum au voit'o eroii zilei de 3/15 Martie 1848.

Nu este şi nu poate fi o libertate cu două feţe în ţara aceasta. Ori că va fi una, cea curată şi adevărată, care trebue să îmbrăţişeze pe toţi fii patriei fără deosebire, ori că nu va fi nici una, nici pentru Maghiari, nici pentru celelalte popoare conlocuitoare. Se ţină bine minte ceice au încercat să urmeze sfatul lui Mocsary ca să facă opoziţie naţională maghiară îngânfaţilor dela putere, că ce cred ei a fi pentru Maghiari libertate, nu este decât desfrâul puterei, care n'are temeiu în mersul real şi în caracterul etic al desvoltărei poporului maghiar — care desvoltare e condiţionată dela libertatea, mulţumirea şi bunăstarea ţărei întregi şi a tuturor popoarelor ei.

Libertatea, de care se bucură azi Maghiarii, este ca cuţitul ascuţit în mâna copilului, care se joacă cu el, fără a se gândi, cât de periculos poate deveni pentru el, şi se joacă până ce unul mai tare şi mai cuminte i-l smânceşte din mână.

Din dieta ungară. Din cauza căldurilor prea mari dieta ungară deabea mai poate ţinea şedinţe, neîntrunindu-se numărul de deputaţi, recerut de regulament. Astfel Mercuri dieta n'a putut aduce hotărâri, fiind prezenţi deab'a 83 deputaţi. Eri, Joi, dieta nu s'a întrunit, fiind sărbătoare. Din cauza aceasta se vor desbate înaintea începerei vacanţelor de vară numai proiectele privitoare la darea pe beuturile spirtuoase, la execuţiuni, la zidirea locuinţelor pentru muncitori şi proiectul despre prelungirea judicaturei curiale. Celelalte proiecte se vor amâna pe sesiunea de toamnă.

In jurul unui proect de lege. In şedinţa de Mercuri a dietei urma să se dezbată proectul de lege privitor la execuţii. Ministrul de justiţie Anthon Grünther n'a apărut însă la dezbaterile proectului său, aflându-se în Viena, unde a fost primit în audienţă de Maj. Sa. Primul-ministru Wekerle a invitat camera să şteargă din ordinea de zi proectul de lege şi să-l predea comisiunei de justiţie, susţinând cererea sa cu faptul, că deputaţii au propus atâtea modificări încât e imposibil ca proectul să fie dezbătut în parlament şi e nevoe ca comisiunea să discute aceste modificări. Mai mulţi deputaţi au declarat că acest procedeu este în contradicţie cu obiceiurile parlamentare şi au cerut ca ministrul justiţiei să sufere consecinţele faptului, că a retras odată proectul de lege. S'a zvonit chiar că ministrul Günther şi-ar fi dat demisia. Svonul nu s'a confirmat însă şi nici nu se va confirma. Guvernul declară acum, că afacerea e foarte simplă şi că s'a întâmplat şi în trecut de multe ori ca un proect de lege, care fusese supus camerei, să fie retras după începerea dezbaterilor şi prezentat apoi din nou.

Germanismul în Ungaria. Societatea austriacă pentru susţinerea germanismului în Ungaria a ţinut alaltăeri o întrunire în Viena. Conferinţa a hotărât instituirea unui comitet compus din studenţi universitari, cari să organizeze în timpul verei întruniri populare în toate localităţile din Austria, arătând publicului persecuţiile la cari sunt supuşi Germanii în Ungaria.

Din camera austriacă. In decursul desbaterii speciale a budgetului în şedinţa de Mercuri deputatul german radical Wolff a făcut aluzie la acordul intervenit la Reval între două mari puteri, cari rivalizează în Balcani şi în Asia orientală, declarând că Rusia şi Anglia au căzut de acord să se pue deasupra programului dela Muerzsteg. Această stare de lucruri ar putea provoca un pericol de războiu, şi cu greu ar putea diplomaţia să se ferească de războiu. Oratorul aminteşte de asemenea şi călătoria celor trei şefi ai partidelor slave din cameră, ceeace are o anumită conexitate cu întrevederea dela Reval.

Alegerile din Prusia. Rezultatele definitive ale alegerilor pentru dieta prusiană sunt următoarele: Au fost aleşi 152 conservatori, 59 conservatori-liberali, 64 liberali-naţionali, 28 partidul poporal-liberal, 8 uniunea-liberală, 105 centru, 15 polonezi, 6 social-democraţi, 2 danezi, 3 fără partid.

Situaţia politică în Serbia. Din Belgrad se anunţă că în noua Skupcină, care s'a întrunit eri, radicalii vor să provoace căderea guvernului şi vor lupta cu toate mijloacele, de cari dispune opoziţia, în contra convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria.

Politica externă a Franţei. Ministrul de externe, Pichon, luând cuvântul la un banchet dat de către alianţa republicană democratică şi vorbind de politica exterioară, a relevat, că marea alianţă contractată de Franţa a fost întărită de amiciţii strânse şi solide, cari dau ţărei o autoritate nouă, întrebuinţată numai pentru cauza păcei şi conciliaţiunei. Nici un gând de războiu nu s'a amestecat în apropierile şi înţelegerile efectuate, fie în Europa, fie în Extremul Orient. N'am avut altă preocupare decât să asigurăm pacea; am avut în vedere de a mări buna înţelegere internaţională, fără să provocăm nelinişte sau să sfidăm pe cineva. In ce priveşte afacerile din Maroc, ştim cari sunt datoriile noastre; nici un pericol pentru pacea lumei nu poate ieşi d'in intervenţia noastră provizorie, bazată pe titluri necontestabile.

Din România.

Bucureşti, 4 Iunie v. 1908.

[illegible] vechilor conservatori.

»Marelu[illegible] congres al partidului conservator-democrat dela 3 Februarie i-s'a răspuns prin »marele« congres al partidului conservator-vechiu (carpist) ţinut la 2 Iunie, a doua zi de Rusalii, în sala Eforiei.

Cu toată căldura înăbuşitoare, care era îndeosebi în sală, a fost lume, cum rar se întâmplă de multă. De dimineaţa

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Congresul profesorilor de istorie.

Impresii de Neptun.

(2) — Urmare. —

La Galaţi: Erau $3^1/_2$ oare după amiazi, când am intrat în gara Galaţi. Nu dau de nici un cunoscut; mă iau după sfatul unui coleg de-acasă şi dau adresa hotelului; birjarul mă duce repede — ca şi în Bucureşti — la Bristol. Aici prima întrebare: sunt congresişti? Destui, nu unul, chiar şi preşedintele congresului, d-l D. Onciul; mai este o singură cameră. Bucuria mea, că am colegi, ba şi prietini. N'am astâmpăr — şi după lunga mea călătorie de aproape 12 oare, n'am stare în cameră; de grab îmi fac toaleta de stradă, căci la congres nu puteam participa de-ocamdată, fiind prea obosit, pentru a asculta conferinţe şi disertaţii. Incepuse a se lăsa puţin umbra pe strada domnească, cum o arată şi numele, centrul intelectual şi locul de convenire al publicului mai ales din oraşul Galaţi. In faţa hotelului e o frumuşică grădină, aparţinătoare unui restaurant, înaintea restaurantului mese, ocupate de burghezi gălăţeni; mă aşez şi eu la un ţap de bere; stau şi tot privesc publicul, care tot sporeşte pe stradă: spre seară iată şi bogătaşi în echipagii luxoase, ca la şosea în capitală. Am distracţie, fără a fi întâlnit vr'un cunoscut.

Ce frumos! Cu toţii iau parte la şedinţă, nici măcar unul rătăcind pe stradă, ori uitându-şi programul în fundul vre-unei cafenele. Mă certam pe mine, că n'am forţat să fiu şi eu, ca ei; mă întrebam ce va fi cauza, care-i face pe toţi aşa de zeloşi, şi unul nu e răzleţ? Uşor am ghicit. Era prezent şi căpitanul şcoalei române, d-l ministru al instrucţiei venise anume pentru congres. Aflu de prisos să mai stărui asupra persoanei d-lui Haret. E prea cunoscut în ţara românească, şi cred, că i-a mers vestea şi peste graniţe. In d-l Haret şcoala românească şi-a aflat adevăratul mentor. Nici cel mai aprig adversar politic nu i poate contesta hărnicia, împreunată cu capabilitate în conducerea învăţământului, în deosebi în organizarea şi desvoltarea culturei generale; în privinţa aceasta nu există doară ţară, care să fi avut un astfel de bărbat în fruntea şcoalei. Şi mai presus de toate cu cât zel, cu câtă abnegaţiune urmăreşte d-l Haret ori-ce chestie, care tinde spre progresul neamului românesc, care serveşte patriei sale. Astfel şi în cazul de faţă n'a pregetat să fie pe drum obositor, să acorde cele mai întinse favoruri profesorilor de istorie, pentru ca cu toţii să poată lua parte la congres, ca din frământările lor să răsară îndrumări bune şi folositoare învăţământului şi creşterei viitoarei generaţii.

Dau seara mai târziu de primii colegi; dela ei aflu, că congresul s'a deschis încă dimineaţa după un serviciu divin la episcopie. Relevează frumosul discurs de inaugurare al congresului, ţinut de d-nul ministru. Conducerea congresului e încredinţată d-lui profesor universitar *D. Onciul*, care a desvoltat şi o interesantă conferinţă, vorbind despre: sentimentul patriotic în învăţământul istoric; purcezând de la cuvintele regale: *Şcoala e sanctuar al ştiinţei morale şi al patriotismului*, afirmă, că învăţământul istoric serveşte în parte mai mare educaţia unui popor. Prin istoria naţionala trebue crescută tinerimea în senz naţional. Inzistă, ca profesorii să predea istoria cu dragoste şi însufleţire, scoţând din adevărurile istorice învăţăminte educative pentru viaţă. Cunoaşterea trecutului să facă înţeles prezentul şi să se dea indicii asupra viitorului, ultima ţintă a istoriei.

Bine să cunoaştem istoria politică, cu deosebire cea contimporană, dară să îmbrăţişăm şi istoria culturală, şi să nu se uite istoria fraţilor din alte părţi, pentru întreţinerea unităţii culturale cu ei. Teoria trebue completată cu tablouri istorice, făcută vioaie cu poezii şi completată cu lecturi istorice. Această conferinţă a făcut adâncă impresie asupra auditorului.

De dorit ar fi, ca îndrumările înţelepte, date de d-l prezident, să se sape în sufletele tuturor colegilor şi să le servească de îndreptar. Ar fi apoi foarte bine, ca să avem cât mai curând o carte cu lecturi istorice potrivite. In această privinţă un bun început a făcut d-na Holban, care ne-a dat interesante pagini în opul: »Oameni celebri din anticitate«. Urmarea o aşteptăm.

După amiazi a urmat tratarea subiectului: »Cartea în învăţământul istoriei«. D-l conferenţiar E. Ionescu, tînăr profesor din Bucureşti, arată legătura ce trebue să fie între manualul de istorie şi între profesor, stăruind, că totul depinde dela profesor. Urmează apoi d-l Alexianu desvoltând teza: »Depersonalizarea elevului la lecţia de istorie«, prin care voeşte, ca profesorul să introducă pe şcolari în timpul, de care vorbeşte, transportându-se însuşi în acel timp. — Cu acestea s'a terminat ziua primă a congresului.

Luni, ziua a doua, la orele 8 dimineaţă se continuă lucrările în amfiteatrul liceului Vasile Alexandri.

Amfiteatrul se umple îndată de congresişti. La masa presidială remarcăm prezenţa d-lui ministru. Băncile prime din

şi chiar din ajun au sosit delegaţi din toate colţurile ţării, chemaţi în Capitală sau trimişi, pentru a face cât mai impunătoare aceasta manifestare, menită să dovedească puterea conservatorilor carpişti, slăbiţi prin ruptura şi propaganda conservator-democrată.

Nu lipseau ţăranii, ba ce zic? Erau foarte mulţi ţărani. Până acum vre'o doi ani abia dacă se vedea pe la întrunirile liberale, îndeosebi, vre-un ţăran doi; de sigur dintre ţăranii fruntaşi, alegători în primul colegiu. De când însă (anul trecut) ţăranii au arătat că şi ei trăiesc în această ţară (şi că trăiesc greu) partidele politice în întrunirile şi congresele lor ţin să arate că e toată ţara cu ele. Sunt ei azi mai conştii de drepturile şi datorinţele lor? — sau sunt aduşi aşa cu grămada? Conştii, nu credem, căci dacă ar fi, ar apuca, în politică, drumul care duce spre idealul lor economic. Sistemul e vechiu. ca şi partidul şi ca şi celelalte partide din ţară.

Partidul conservator carpist însă se poate mândri cu statul său major de oameni cu nume, luminaţi şi cinstiţi sau mai bine, de cea mai bună parte a statului său major, care a putut fi văzut şi auzit la congresul de Luni. Şi acest partid să poate în adevăr numi carpist, fiindcă forţa şi valoarea lui au crescut numai după fuziune, care a dat vechiului partid valoarea şi autoritatea. Politica sa însă se întemeiază pe marea proprietate şi în general, pe bogăţie şi cultură. Ea nu vrea un sistem nou, pe care îl cer vremile şi evoluţia societăţii; vrea politică cinstită după sistemul vechiu. Acuma, se poate întâmpla ca un sistem să fie nedrept şi prin urmare necinstit şi totuşi pentru conştiinţa celui ce l practică, e cinstit.

In politica conservatorilor-democraţi — împotriva cărora se îndreptau atacurile mai a tuturor oratorilor — vechii conservatori nu recunosc nici un sistem şi nici un program deosebit de al celorlalte două partide »istorice«. Nu recunosc decât activitate, activitatea cea mai bogată de organizare în vederea puterii, pe care atât generalii cât şi ostaşii o aşteaptă cu braţele deschise, nu ca pe o armă cu care vrei să câştigi biruinţe, ci ca pe o pradă pe care o poţi împărţi celor »gata de luptă«.

Invinuiri şi apostrofe şi mai violente cădeau în lagărul conservatorilor-democraţi din cuvintele frumoase şi puternice ale Dlui *Delavrancea* şi mai cu seamă ale Dlui N. *Filipescu*, care a avut, pentru gruparea »tachistă« cuvinte pe cât de violente pe atât de puternice prin frumseţea şi alegerea lor.

Aproape în aceiaş măsură cuvintele oratorilor dela Eforie se îndreptau împotriva partidului dela guvern; »vinovat« prin reformele şi politica sa »anarhistă«. Şi atacurile *trebuiau* fără îndoială să se îndrepte şi împotriva celor ce deţin puterea, pentru a apropia cât mai mult ziua unei schimbări.

La sfârşit a vorbit d. *Petre Carp*, şeful partidului, ale cărui cuvinte pline de miez sau remarcat prin fineţa lor pătrunzătoare şi adâncă ca şi prin umorul şi noutatea aproape clasică a observaţiilor.

Congresul s'a încheiat pe la ceasurile 6 seara, iar publicul s'a risipit în linişte.

Numirea dela noul minister.

Luni dimineaţa s'a făcut în faţa M. S. Regelui, fiind de faţă şi d. prim-ministru D. A. Sturza, depunerea jurământului de către d. *Djuvara, ministru la noul departament al Industriei şi Comerciului.*

D. Djuvara deţine acum pentru a doua-oară un portofoliu. Pentru prima-dată l'a avut în 1897 pe acel al Justiţiei, tot sub cabinetul Sturza.

Noul ministru e dintre liberalii aripei stângi, a *generoşilor*.

Congresul ligei culturale.

Congresul anual al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor s'a ţinut în zilele de Rusalii în sala *Alcazar* din Galaţi, luând parte delegaţi ai tuturor secţiunilor din ţară. S'au discutat mijloacele pentru o mai hotărîtă şi mai bogată activitate a Ligei. S'a citit raportul anual de către d. A. *Florescu*, secretarul Ligei. D. *Şomănescu* a dăruit 5500 lei, dintre cari 1000 pentru biserica ce urmează să se ridice la Viena. D. *Grădişteanu* caută să dovedească că nu este o faptă antipatriotică acea de a fi scris în ziarul »Adevărul«. — Oarecari neînţelegeri se ivesc la alegerea noului comitet care iese amestecat dar împrospătat.

Se adresează o lungă şi avântată telegramă apărătorului cauzei celor asupriţi, Bjoernstjerne Bjoernson:

»Membrii Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor reuniţi în congres la Galaţi azi la 1/14 Iunie 1908, admirând exemplul sublim de solidaritate umană care decurge din viguroasa D-Voastre protestare în pressa europeană. . vă trimit ilustre scriitor, campion al libertăţii, omagiul de recunoştinţă şi de vecinică veneraţie din partea României libere.

»Când justiţia socială a viitorului îşi va îndeplini opera, când episodul dramatic al tiraniei omeneşti va fi dispărut din cartea Universului, numele vostru glorios, încunjurat de aureola nemuritoare a artei, va străluci şi în analele luptei pentru libertate, auroră boreală pe cerul senin al patriei voastre îndepărtate«.

Telegrama adresată de Ligă »Gazetei Transilvaniei« cu ocaziunea jubileului ei, a-ţi primito şi de sigur a-ţi publicat-o deja, ceeace mă dispenzează de a o reproduce.

S'a ţinut o conferenţă de d. Iorga: »Cestiunea naţională şi datoriile Ligei« şi alta de d. *Scurtu* despre revoluţia din 1848 şi influenţa ei asupra timpurilor moderne.

M.

Inmormântarea lui Traian H. Pop.

— Raport special al »Gaz. Trans.“ —

Şard, 4 (17 Iunie c.

Inmormântarea mult regretatului *Traian H. Pop* a fost imposantă, imposantă nu prin mulţimea curioasă, ci imposantă prin durerea sinceră din inimă, ce se oglinda pe feţele tuturora la întrarea carului mortuar în satul natal Şard al iubitului defunct. Adus dela gara Alba-Iulia, în capul satului fu primit de vrednicul preot local Enea *Bota* îmbrăcat în odăjdii înainte cu praporii şi condus până la uşa bisericei în sunetul lugubru al clopotelor.

Aşezat coştiugul în naia bisericei, după cetirea sf. evangelii şi a rugăciunilor cei de faţă se depărtară ca să vină earăşi la orele $2^1/_2$ când se va aşeza spre odihna de veci.

Iată, înainte de a se trage de adunare, întreg satul cu mic cu mare în durerea şi liniştea cea mai mare se adunase în curtea bisericei. După finirea prohodului făcut de preoţii *Andrea* din Ighiu şi Enea *Bota* din Şard, cel din urmă cu cuvinte calde isvorâte din inimă sinceră, a ţinut panegiricul înălţând meritele şi virtuţile ce le a avut adormitul în Domnul.

Dus la groapă, representantul »Gaz. Trans.« d-l I. Mureşianu prof. a rostit un ultim salut al colegilor lui, a tovarăşilor lui de muncă şi în deosebi al Red. „Gazetei«, care a trimes şi o mare şi frumoasă cunună »Neuitatului Tr. H. Pop«, încheiând cu cuvintele »Rămas bun suflet nobil, dormi în pace, de noi neuitat. Adio!«

Ochii celor de faţă erau plini de lacrămi. Aşa o durere generală arare-ori vezi; iubită şi stimată astfel numai o inimă ca a lui Tr. H Pop a putut fi.

Aşa s'a încheiat tristul act!

Serbările „Societăţii meseriaşilor din Blaj“.

Concert şi teatru. — Sfinţirea steagului. — Expoziţia.

— 16 Iunie 1908.

In zilele de 14 şi 15 Iunie (în sărb. sf. Rosalii) au avut loc în Blaj serbările aranjate de *Societatea meseriaşilor români, cu ocaziunea sfinţirii steagului.* S'a făcut cu ocazia aceasta o frumoasă manifestaţie pentru cauza meseriaşilor noştri, şi cred, că vor înţelege cel puţin de aici înainte, aceia cari până acum nu şi-au dat samă de aceasta, că clasa meseriaşilor e indispenzabilă pentru întărirea şi înaintarea noastră naţională şi vor apreţia după merit stăruinţele acelora, cari au luptat şi până acum pentru cauza meseriaşilor. Cred tare că publicul român de aici şi din jur va sprijini tot mai mult pe meseriaşii şi negustorii noştri pentruca »ridicându-i pe ei să ne ridicăm pe noi înşine«.

Aici în Blaj meseriaşii români mai ales în anii din urmă au înaintat foarte mult, ceeace e de a se mulţămi deoparte hărniciei lor, dar de altă parte acelui bărbat însufleţit, care i-a organizat şi i-a închegat în societate, d-l profesor gimnazial *Gavrilă Precup*, care ca president al soc. meseriaşilor e sufletul dătător de viaţă al reuniunii lor. De când îi conduce d-sa, societatea a înaintat frumos, meseriaşii noştrii pot să se cultive şi să-şi câştige cunoştinţe frumoase prin lectură, prelegeri (ţinute de câţiva domni din Blaj), conveniri, aranjări de concerte, teatru, etc. Deşi numărul membrilor acestei societăţi nu e mare (căci Blajul e un orăşel care nu are nici 3000 locuitori) totuşi ea poate servi de model pentru ori care reuniune de acest fel.

Concert şi teatru. — Serbările din zilele acestea s'au început în sara de 14 Iunie cu un *concert şi teatru* dat de meseriaşi. A luat parte foarte mult public din Blaj şi din jur, chiar şi din depărtări au venit meseriaşi români pentru serbări din diferite centre româneşti. Dovadă că publicul nostru dă atenţiunea cuvenită meseriaşilor în nizuinţele lor spre cultură. S'a jucat mai întâiu sceneta: »*Vivandiera*«, de V. Alexandri, de către diletanţii: D-na E. Trifan şi d-nii A. Gruiţa şi I. Moldovan. S'a cântat apoi »Imnul steagului«, compus ocazional de măestrul *I. Mureşianu*, care a dirigiat corul meseriaşilor, apoi: »Muieruşca din Braşou«, baladă de I. Mureşianu (cor cu soli). A fost bine esecutată şi a plăcut foarte mult ca şi: „Cântarea poporală«, de G. Dima. Multă delectare ne-a procurat frizerul N. Ienăşel cu predarea naturală şi potrivită a cunoscutului monolog »Achim fileru«. S'a mai cântat: »Morariul«, de G. Kiriac, apoi s'a jucat comedia: »*După teatru*«, de Stefanelli. S'au distins prin joc corect d-l A. Gruiţa şi d-na E. Trifan, ca doi diletanţi, cari şi-au câştigat deja o rutină frumoasă.

Sfinţirea steagului. — In 15 Iunie s'a împlinit actul cel mai însemnat în serbările meseriaşilor noştri: sfinţirea steagului societăţii. Mai întâiu s'a adus steagul în biserica catedrală, unde au ascultat sf. liturgie toţi meseriaşii din Blaj în corpore cu familiile lor. După terminarea seviciului divin, la care cântările au fost esecutate de corul teologilor, s'a făcut sfinţirea steagului în piaţa Blajului dinaintea bisericii catedrale. A luat parte Excelenţa Sa *Dr. Victor Mihalyi*, metropolitul din Blaj, şi un public foarte numeros din Blaj şi din jur. Au fost de faţă un număr însemnat de delegaţi ai reuniunilor de meseriaşi din alte centre româneşti: un grup din Sibiiu în frunte cu presidentul V. Tordăşianu, din Cluj în frunte cu presid. lor Eugen P. Păcurariu capelan gr. cat., reprezentanţii societăţii de meseriaşi »Arcadia« din Sebeş apoi meseriaşi din alte părţi. Sfinţirea steagului a îndeplinit'o părintele canonic *Dr. Aug. Bunea*, acest distins fruntaş al nostru.

După actul sfinţirei s'a făcut botezul, naşe au fost doamnele: Dr. D. Szabó, V. Precup, văd. I. Pop (sora deputatului Dr. I. Maniu) C. Hodoşiu şi E. Trifan. După acestea păr. Bunea, care e cunoscut şi ca un distins orator, a adresat meseriaşilor noştri o frumoasă cuvântare.*)

La cuvântarea păr. Bunea răspunde în numele meseriaşilor presid. *G. Precup.* Mulţumeşte păr. Bunea pentru că a binevoit a săvârşi actul sfinţirii steagului, şi adânc emoţionat promite solemn că meseriaşii români din Blaj îşi vor săpa adânc în inimi poveţele înţelepte, cari li s'au dat, îşi vor da silinţă, ca să-şi implinească cum se cade chemarea lor în acest oraş românesc şi vor griji cu sfinţenie ca steagul lor să-l poarte curat şi ca sub el să triumfeze cauza lor spre binele neamului nostru şi spre fala Blajului.

Expoziţia. — După sfinţirea steagului s'a făcut deschiderea solemnă a expoziţiei aranjată de membrii societăţii meseriaşilor din Blaj în sala de gimnastică a gimnaziului. A fost de faţă public ales în frunte cu Escelenţa Sa Metropolitul. Expoziţia aceasta e o icoană frumoasă a muncii meseriaşilor şi negustorilor noştri şi totodată e cea mai bună reclamă pentru dânşii. Cine nu a ştiut de mai înainte se poate convinge de aici, că în Blaj avem aproape tot felul de meseriaşi români, la cari să lucrăm fără de a avea lipsă de străini. Lucrările expuse ne îndreptăţesc să aşteptăm o înaintare tot mai frumoasă pe acest teren al meseriilor şi al comerciului. La aceasta însă e de lipsă şi sprijinul cuvenit din partea publicului român, şi aceasta o zic mai vârtos despre negustori, cari aproape

*) Cuvântarea aceasta o vom reproduce în estras în numărul viitor poporal. — *N. R.*

---

stânga sunt ocupate de elevii clasei VIII-a a liceului Alexandri, cu cari d-l E. Ionescu ţine o lecţie practică din istoria modernă a României, ocupându-se cu unirea principatelor române. Lecţia o face folosindu-se de metoda euristică, adecă punând în continuu întrebări elevilor, cari căutau să dea răspunsuri potrivite. A urmat apoi critica lecţiei, întâiu autocritica şi după aceasta discuţia generală, la care au participat mai mulţi colegi. Indată s'a observat, că lupta se dă între profesori mai vârstnici, aderenţi ai metodei expozitive şi între tineri susţinători ai metodei euristice. Scânteietoare au fost ciocnirile de idei; învingerea — după a mea părere — au repurtat'o bătrânii, cari au dovedit, că la istorie nu se poate aplica, ca la alte ştiinţe, metoda euristică, pentrucă elevii nu pot afla: nume, locuri şi evenimente; că a succes la lecţia model, cauza e, că materialul din chestie, se mai tratase odată.

Dorinţa era, să se ţină o *lecţie nouă*, în mod euristic, dară nime nu s'a încumetat. Discuţia a încheiat'o d-l ministru Haret, dela care se aştepta oarecum să spună cuvântul deciziv. Şi la acest loc s'a distins ca un bărbat, care deşi nu specialist, se ştie ridica la un nivou superior de apreciare.

Printr'o logică severă şi mod fin face critica, reprezentând punctul de vedere al opiniei publice, relevând continuitatea necesară între cursul primar şi secundar, şi acesta şi cel superior.

Se va aplica în cursul superior al liceului mai mult metoda euristică, trecând treptat în cursul superior tot mai mult la cea expozitivă, aplicată aproape exclusiv la universitate, unde de altfel încă nu e exchisă total metoda euristică, ci profesorul o aplică involuntar după observaţiile psihologice asupra elevilor. Toţi au fost de acord, că d-l ministru a expus mai nimerit, aducând un deciz just.

Ascultăm apoi cu multă atenţiune conferinţa d-lui Pătrăşcanu, despre: »Memoria, înţelegerea şi aprecierea fenomenelor istorice. D-sa arată mijloacele de fixare a memoriei, expunerea limpede, pozitivă şi dogmatică, ear nu critică. Fiind ora 12 se încheie şedinţa, anunţându-se proxima şedinţă pe după amiazi la Şcoala Normală.

Eu am folosit puţinul timp liber să vizitez fugitiv liceul; am intrat în câteva sale de învăţământ, înţesate de elevi. Notez, că liceul e foarte populat, numărând ca la 500, având clasele inferioare paralele. Aranjamentul e modern, mijloacele intuitive de învăţământ, în deosebi tabele murale pentru istorie naturală; hărţi; etc., sunt mai toate străine, aduse din Germania. Demnă de văzut e biblioteca, preţios legat al fericitului, mare, naţionalist V. H. Urechia. Aici ma condus d-l V. Surdu, secretar al direcţiunei şcolare şi bibliotecar, originar din Ardeal. Mi-a arătat frumoasele amintiri, păstrate în frumosul local al bibliotecei; diverse cărţi rare, manuscripte. toate scrierile privitoare la chestia naţională; apoi o colecţie rară de obiecte istorice; relevez fluerul lui Horia, sabia lui Iancu; portrete ale celor mai de seamă bărbaţi ai neamului. Azi biblioteca numără peste 38.000 volume, fiind între cele mai însemnate din ţară, şi deschisă publicului zilnic.

Cu o bogăţie de cunoştinţe nouă m'am dus la masă, fiind cei mai mulţi colegi la un loc; aici am convorbit prieteneşte chestiile, desbătute oficios mai înainte în şedinţă. Presărată astfel cu glume şi cu multă satiră, masa a fost de tot veselă; începea a se forma galerie de curioşi în jurul nostru, când vedem, că e ora de plecare la şcoala normală (pedagogică). Fiind spre marginea oraşului, într'un frumos loc liber, ne-am dus în trăsuri.

La sosire ni-se ridică în faţă o admirabilă clădire nouă, sale mari, coridoare spaţioase închise; şi aici se observă tot lucruri moderne, dară durere multe rău aplicate; culminează în mare parte estetica pe socoteala practicităţii. Vedem sale imense cu ferestre colosale, tavanuri cu ştucatură frumoasă de lemn. Intreb: Cum e iarna aici? »Foarte frig; dârdăim«, domnule profesor, îmi răspunde un normalist (pedagog). Nepotrivite mi-se par dormitoarele colosale, cu câte 4 rânduri de paturi, încăpând la un loc câte 60—80 de elevi. Apoi curios e laboratorul de fisică şi chemie, unde elevii neavând bănci stau pe terase, aşezate în amfiteatru.

Acest aşezământ, dedicat cultivării învăţătorilor poporului, a fost prefăcut de un înaintaş al d-lui Haret în cazarmă — ce ironie! mirare că n'au imitat cu totul pe Turcii, cari le ar fi prefăcut în grajd pentru cai! Până unde merge patima omenească!

Ne-am îndreptat apoi în sala, în care se ţine lecţia practică anunţată. In faţa profesorului I. Velichi este cursul II normal. Elevi puţini — doară 8 — în haine naţionale de sărbătoare; vioi, isteţi, i-au parte activă la lecţie, făcându-o şi d-l Velichi în mod euristic. Lecţia, interesantă de altfel, predată vioi şi întreţesută cu poesii, a suferit de erorile amintite dimineaţa la lecţia d-lui Ionescu. S'a vădit, că numai la repetiţie se poate aplica la istorie singură metoda euristică. După discuţie mai lungă, în care se accentuează mai cu seamă defectele prelegătorului, d-l president D. Onciul închide şedinţa, accentuând calităţile d-lui Velichi, care pregătise foarte bine pe elevii d-sale şi ne-a ţinut vioi o lecţie, rămânând ca continuarea discuţiei să se facă colegial la masa de sară.

(Va urma.)

în toate orașele noastre o duc rău, mai ales din cauza lipsei de sprijin. Și nu vom putea sta mai bine în privința asta nici în Blaj nici în alt loc, până când marele public român nu-și dă seamă pe deplin de împrejurarea asta, căci oamenii noștri, fie țărani, fie inteligenți, trec de multe-ori pe lângă o prăvălie românească și dau banul la străin. Oare când va sosi timpul, ca să fim și noi mai disciplinați în privința aceasta și să pricepem ce însamnă a ne sprijini meseriașii și negustorii noștri, ca »prin ei să ne ridicăm pe noi înșine« !?

Rap.

STIRILE ZILEI.

— 6 Iunie v.

Serbările comemorative arangiate săptămâna aceasta în Sibiiu în amintirea regretatului Ciprian *Porumbescu* au avut, după cum ni-se scrie, un succes foarte frumos. Luni înainte de amiazi s'a ținut matineul, iar seara s'au representat *„La Șezătoare“* icoană din popor cu text de Sandu-Aldea și Dr. I. Borcea și cu muzică luată din motive românești și arangiată de Dr. Tiberiu *Brediceanu* și opereta »*Craiu nou*«. Representația teatrală s'a dat pentru a doua și a treia oară Marți și Joi seara. La toate trei representațiunile a asistat un public număros, care a răsplătit cu bogate aplause prestațiunile frumoase ale diletanților. Punctul de atracție l'a format piesa d-lui Dr. T. Brediceanu, căruia i-s'au făcut mari ovațiuni. Dintre persoanele, cari au luat parte activă la succesul acestor înălțătoare serbări, s'au distins îndeosebi d-nele V. Triteanu și Lucia Barbu, d-nii C. Ghișe, I. Enescu, S. Roșca și P. Curea. — *c.*

Protosincel nou. Dumineca a fost hirotesit în catedrala din Sibiiu întru protosincel ieromonachul, asesorul consistorial Dr. Miron E. *Cristea*. Actul hirotesirei l'a îndeplinit I. P. S. Sa Metropolitul cu mare asistență.

Greva universitară în Austria. Reprezentanții studenților naționali-germani din Viena au decis cu unanimitate continuarea grevei. Hotărârea aceasta a fost comunicată rectorului și ea este motivată astfel: »Studențimea nu se poate mulțumi cu rezoluția conferenței rectorilor și nu vede alt mijloc mai bun pentru asigurarea libertăței învățământului, decât continuarea agitației și a grevei. Studenții vor continua greva cu toată energia și declară că nu se tem de amenințările cu cari vrea să-i sperie conferența rectorilor.« Hotărârea aceasta a fost transmisă pe cale telegrafică tuturor școalelor superioare din Austria. Din mai multe părți precum din Kracovia și Praga au sosit telegrame, anunțând că studențimea din acele localități e hotărâtă de asemenea să continue greva.

După o comunicare neconfirmată încă până acum Maj. Sa Monarchul ar fi spus alaltăeri cu prilejul deschiderei stațiunei pentru întremarea copiilor ministrului cultelor Marchet: »Puneți odată capăt acestui scandal«. Împăratul ar fi întrebuințat în același timp o expresie violentă față de rectori. Această știre a produs mare senzație în cercurile universitare. In cercuri, cari se află în legătură cu guvernul, se declară că nu corăspunde în totul adevărului descrierea făcută de social-creștini asupra declarațiunei împăratului. E adevărat numai, că împăratul s'a declarat într'o discuție energică în contra studenților liberali și a spus ministrului cultelor: »Puneți odată capăt acestei stări de lucruri !« Împăratul s'a exprimat apoi în ton neamical și asupra rectorilor, dar în cursul discuției a amintit că rectorii, cari s'au identificat cu studenții, n'au cunoscut scopul urmărit prin grevă. Ministrul cultelor a amintit atunci împăratului rezultatul conferenței rectorilor și acesta s'a declarat mulțumit de purtarea rectorilor.

Starea viilor în România. Serviciul viticol de pe lângă ministeriul de domenii al României, a fost încunoștiințat, că viile se prezintă în condițiuni excelente în toată țara.

O escadră rusă în porturile bulgare. O telegramă din Sofia spune că între 18 și 23 Iunie o mare escadră rusă, compusă din 3 cuirasate, 2 încrucișătoare și 9 torpiloare, va intra în porturile bulgare din Marea-neagră.

Persia în plină revoluție. Din Persia sosesc încontinuu știri grave. In toate ținuturile agitația a atins punctul culminant. Jafurile și omorurile sunt la ordinea zilei. Din Londra se anunță că Lordul Grey a declarat în camera comunelor că după informațiunile primite dela însărcinatul de afaceri englez, turburări și desordine domnesc în Teheran. Insărcinatul adaogă că viața, proprietatea și interesele străinilor sunt în pericol.

Un divorț interesant. Tribunalele din New-Yersey se ocupă acum cu un proces de divorț, care e poate cel mai interesant din câte s'au judecat în anii din urmă în America. O doamnă din lumea mare vrea să se despartă de bărbatul ei, cunoscut de mult și în Europa, fiindcă acesta e de o sgârcenie murdară, nesuferită. Reclamanta afirmă că nu mai poate trăi cu bărbatul ei, fiindcă acesta îi face învinuirile cele mai aspre, dacă depășește numai cu un ban suma de 8 fr., pe care i-o dă el pe săptămână. A doua-spre-zecea zi după căsătoria lor, femeia a rugat pe bărbatul său să-i sporească suma aceasta. Harpagonul se înfuriă atunci așa de grozav, încât își luă pălăria și plecă de acasă. De atunci nu s'a mai văzut. Din pricina aceasta femeia cere divorțul și istorisește lucrurile cele mai uimitoare și mai de necrezut despre zgârcenia bărbatului ei. Intr'o zi și-a certat grozav băiatul, fiindcă acesta când mergea făcea pași prea mici. Tatăl îi strigă: »De ce nu faci pași mai mari? Iți strici fără nici o socoteală ghetele. Nu te gândești că două tălpi de ghiată costă 8 fr.? Dacă ai păși mai larg nu ți-ai uza așa de repede ghetele«. Omul ăsta curios cumpărase un mare număr de cântare; tot ce se cumpăra pentru casă, să fi fost și o litră de zahăr, cântăria cu cea mai mare băgare de seamă și dacă lipsia numai un gram, nenorocita femeie se alegea cu cele mai ordinare înjurături și ocări. Nu de mult, cu prilejul zilei sale de naștere, zgârcitul a cumpărat un funt de macaroane și toată bucuria lui din aceea zi a fost să numere macaroanele fir cu fir. Publicul și tribunalul au făcut firește haz mare de amănuntele acestea din viața unui milionar. Și nici nu mai încape îndoială că sărmana femeie va fi divorțată.

Din Bistrița.

Din peregrinajul dela Roma și Esamenul dela școala română gr. cat.

Dumineca în 14 Iunie, adecă în prima zi a Rosaliilor la sfârșitul sf. liturgii, care a fost celebrată de d-nii Gearasim *Domide* protopop și Ciril *Negruțiu* parochcapelan, iar cântările esecutate fiind de corul inteligenței, — distinsul protopop al Bistriței, pășind în mijlocul bisericei, cu blândeță și cu amabilitate se adresează către popor, făcându-i cunoscut pe scurt peregrinajul, la care și d-sa a avut fericirea a lua parte — la leagănul nostru străbun, la bătrâna Roma. Văzut'am, zice între altele vrednicul protopop, monumentul lui Traian, genialul împărat al Romanilor, a celui mai puternic popor din lume, și dela care și noi Românii avem fericirea a-ne trage originea Văzut'am statua sf. Petru, carele a fost pus de Christos ca cap văzut al bisericei pe pământ, zicându-i: »Tu ești Petru și pe piatra aceasta voiu zidi biserica mea; iar porțile iadului nu o vor învinge pe ea«. Văzut'am mai departe catacombele, unde se ascundeau creștinii pe timpul păgânismului, de își făceau rugăciunile. Văzut'am biserica cea mai mare și frumoasă de pe pământ — biserica s. Petru, ba am avut și fericirea a auzi în dulcele nostru graiu românesc sf. liturgie celebrată fiind de Inalții Prelați d-nii Dr. Demetriu Radu, episcopul diecesei Oradei mari și Dr. Vasile Hossu, episcopul Lugoșului și alți protopopi și preoți în această sf. biserică. In urmă am avut fericirea de a fi primiți în audiență de către sfântul părinte, capul văzut pe pământ al sf. noastre biserici papa Pius al X-lea. Ne-a entusiasmat, zice, cuvintele cu cari ni-s'a adresat acest sfânt părinte zicând: »Bunii și iubiții mei Românii«. Și în urmă împărtășește poporului binecuvântarea preasfântului părinte dela Roma.

Aceste cuvinte rostite de pe buzele acestui energic protopop cu atâta dibăcie și prin destoinicia oratoriei sale a impresionat atât de adânc inimile celor de față, încât se vedeau lacrămi eșind din ochii celor ce-l ascultau.

La sfârșit, apoi face cunoscut și învită inteligința și poporul la esamenul pruncilor dela școala română gr. or. din loc, care s'a ținut în aceeași zi cu pruncii din cl. I. și II. înainte de amiaz dela oarele 11, iar cu cei din cl. III și IV după amiazi la orele 3. Esamenul se începe cu studiul religiunei, care a fost propus de d-l Ciril Negruțiu și care a succes foarte bine, dând dovadă d-l Negruțiu, că se interesează și că se pricepe în ale pedagogiei A urmat apoi harnicul învățător Iuliu Chita din celelalte obiecte de învățământ, despre carele am constatat și m'am convins, că se poate număra între cei mai buni și harnici învățători. — Băeții răspund energic, clar și frumos, iar de pe fețele părinților se putea ceti îndestulirea și mângăerea.

După amiaz la orele 3, sala de învățământ era iarăși îndesuită de public. Dintre inteligenți am însemnat pe lângă protopopul, ca comisar, și mai mulți învățători, pe d-nii advocați Dr Dumitru Ciuta și Dr. Victor Onișor cu spectabila sa d-nă. Esamenul se începe cu frumoasa cântare »Împărate ceresc«, care a fost cântată de elevii din cl. III și IV sub conducerea dextrului învățător Teodor A. Bogdan. așa de frumos și cu o tactică exemplară. Conform programului a urmat studiul religiunei, care de asemenea a fost propus de d-nul Ciril Negruțiu și carele a dovedit de asemenea ca și la celealalte clase, că e la culmea chemării sale.

Urmează apoi rândul d-lui Bogdan, cu celealalte obiecte de învățământ, carele pe lângă ocupațiunile sale literare, a dovedit că se interesează de mersul învățământului împlinindu-și cu conștiențiositate chiemarea sa de luminător. A plăcut mult dialogul predat de 2 fetițe despre lux.

De-e Dumnezeu, ca acești luminători, încă mulți ani să poată servi cu credință poporului, a căror conducători sunt.

Bistrița, la 17 Iunie 1908.

Michail Tătar.
învățător.

Examene publice.

Ordinea examenelor, ce se vor ținea cu elevele din Internatul „Reun. Fem. Rom.“ *din Brașov:*

Vineri, în 13 (26) Iunie a. c., dela 4—5 oare p. m. Examenul de studii în sala cea mare a gimn. rom. Elevele vor fi examinate: Cursul I și al II din: Religiune, limba română, istoria patriei. Cursul a III din: Religiune, limba și literatura română, istoria universală și higienă.

Dumineca, în 22 Iunie v. (5 Iulie n.) la 3 oare p m. Examenul de croitorie și menaj, care se va ținea în casele internatului, strada Caterinei Nr. 8. Examenele să vor încheia cu cântări. Lucrurile de mâne ale elevelor vor fi expuse în atelierul și în sala de studii a internatului. La aceste examene comitetul invită cu toată onoarea pe părinții și rudeniile elevelor, precum și pe toți sprijinitorii și b nevoitorii reuniunei noastre.

Brașov, în Iunie 1908.

Maria B. Baiulescu,
prezidentă.

*

Ordinea examenelor dela școala elementară capitală rom. gr. or. din Brașov, la finea anului școlar 1907—1908.

Examenele publice se țin Vineri și Sâmbătă în 13 și 14 Iunie st. v. a. c. în sala festivă a gimnaziului dela școalele medii gr. or. române, în ordinea următoare:

Vineri, în 13 Iunie v. dela 8—12 oare a. m. cu clasele de fetițe I-a, II-a, III-a, IV și V. Dela 2—5 p. m. cu clasele I-b, II-b și III b. Examenul cu clasa a IV și a V se încheie cu cântări.

Sâmbătă, în 14 Iunie v. dela 8—12 a. m. clasele de băieți I a, II a, I-b, II-b, III a, III b. Dela 3—4 p. m. cu cl. IV, dela 4—5 examen de gimn. cu cl. IV de băeți Examenul cu clasa III a) și b) și a IV se încheie cu cântări. După examenul de gimnastică, excursiune în grădina școlară. Lucrurile de mână ale elevelor din clasa a II—V-a sunt expuse în decursul examenelor acestora în sala de examinare.

Școala froebeliană a bisericei Sft Nicolae ține examenul *Dumineca în 15 Iunie* st. v. în a sa-și sală, dela 3—4 oare p. m. Dumineca în 15 Iunie st. v, după serviciul divin va fi încheierea anului școlar cu cetirea clasificațiunilor și împărțirea premiilor în sala festivă a institutului numit. La examenele publice și la festivitatea încheierii anului școlar se invită cu toată onoarea P. T. public a lua parte.

Brașov, în 29 Maiu v. 1908.

Direcțiunea.

Glume.

La judecătorul de instrucție:

— In adevăr crima d-tale e îngrozitoare... Să ucizi o sărmană femee bătrână și bolnavă, care poate nici nu mai avea mai mult de cincisprezece zile de trăit.

— Ei! răspunde asasinul, asta nu-i la urma urmelor cine știe ce... Cincisprezece zile mai mult ori mai puțin!...

*

— Dragă bunicuțo, am venit să te sărut de ziua matale...

— Dar, dragă nepoțică, ziua mea e tocmai peste vre-o două luni...

— Știu eu asta bunicuțo... Da uite... mi-ar trebui o păpușe nouă...

*

Explicația unui băutor:

— Știi tu mă pentru ce beau halbele una după alta? — Când beau prima halbă simt că devin alt om și omul ala vrea și el o halbă — și așa mai departe...

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 19 Iunie. Arhiducele Leopold Salvator a plecat să inspecteze artileria din Ungaria. Cu această ocaziune, din Brașov, arhiducele va pleca și în România la Sinaia, pe la începutul lunei Iulie, spre a face o vizită suveranilor României.

Agram, 19 Iunie. La procesiunea, care a avut loc cu prilejul sărbatoarei catolice (Joia verde) au avut loc demonstrații furtunoase în contra banului și a membrilor guvernului. După terminarea procesiunei baronul Paul Rauch și membrii guvernului luară loc în trăsuri. Din mijlocul mulțimei se auziră deodată strigăte de „Jos! jos!“, și mai multe pietre fură aruncate asupra trăsurilor. Zgomotul creștea din ce în ce. In momentul critic sosiră polițiști călări cari înconjurară trăsura banului pentru a'l apăra în contra furiei poporului. Banul se îndreptă spre palat. Reprezentantul banului și alți membrii ai guvernului au fost și ei obiectul unor furtunoase demonstrații. Au fost arestate mai multe persoane. Dimineața la orele 11 o mare mulțime de popor se îndreptă spre palatul banului, fu însă respinsă de poliție.

Praga, 19 Iunie. Rectorul universității germane a fost înștiințat în mod oficial că guvernul a numit pe Wahrmund ca profesor de drept canonic la universitatea germană de aci. Warhmund a declarat ministrului cultelor că nu va face recurs în contra întreruperei cursurilor sale la universitatea din Insbruck și că la iarnă își va începe activitatea la Praga.

Petersburg, 19 Iunie. Cu privire la vizita Țarului la Raconigi, se comunică următoarele: Contele Muravief, care se află de mai mult timp la Petersburg, și despre cari se știe că este reprezentantul Rusiei în Italia, a stabilit într'o conferință avută la Peterhof, programul călătoriei Țarului în Italia. Călătoria aceasta va avea loc la toamnă.

Bibliografie.

„O rosă veștejită“ cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 coronă, plus 5 bani.

T. Lugojanu: **„De ducă“**, cor bărbătesc pe motiv poporal. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

Intâiu Maiu romanță pentru voce și pian de *G. Fl. Dreșmereanu*, dedicată d-nei Elena Dr. I. Mețianu. Prețul 1 cor. (Lei 1·20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și *Hora dela Plevna* coruri mixte de *G. Fl. Preșmereanu.* Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Vilă de vânzare.

Posițiune admirabilă, pe Straje, cu curte și grădină care conține 4000 m.□; 55 m. front de stradă, se vinde din mână liberă cu preț redus.

Informațiuni Șirul Cetățuiei Nr. 8 dela 9—10 oare a. m. și dela 3—4 oare p. m. (186,7—6.)

O grădină mare

de o estensiune de circa 7 jugere cu pomi de tot soiul, casă cu 2 odăi, bucătărie și pivniță, fântână, la poziție foarte frumoasă, în Scheiu, **strada Valea-oului nr 43** aproape de biserica de pe tocile, se vinde de mână liberă.

Informațiuni la administrația „Gazetei". Nr. 192,3—3

BĂILE DE SĂNĂTATE BUZIAȘ

Stațiune de cale ferată poște și telegraf.

Dela gara de vest din Pesta Vagon accelerat direct. Sesonul dela 15 Maiu—15 Sept.

Băi speciale pentru boale de inimă,

pentru boale femeești, suferinte de beșică și rinichi, piatră in beșică, catar de intestine și stomac, contra limfatecismului, gălbinărei, anemiei, scrofule, contra slăbiciunei generale și contra de boale cronice la femei. Isvoare radioactive cu acid carbonic, sare și fer.

Prospect trimite la dorință: Direcțiunea băilor.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

AL BĂILOR MUSCHONG BUZIAȘ,

liferează prompt ori-ce cantitate de acid carbonic curat, natural. Nu face parte din cartel.

Să nu se confunde cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu prompt și conștiențios.

Adresa telegrafică: **MUSCHONG BUZIAS FÜRDŐ.**

Interurban telefon: Nr. 18. Interurban telefon: Nr. 18

O recerință a frumseței este Teintul frumos.

A se feri de imitații!

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÊME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp face pielea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrui, petele de ficat și orice necurățenie a feței.

O particularitate avantagioasă a Crêmei este că nu face pielea lucie ca alte crême, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare **2 cor.**, borcan mic **1 cor.** Margit Pasta de dinți **1 cor.** Apă de obraz **1 cor.**

Deposit principal în Brașov: Kellemen Ferencz; Klein Victor; Kugler Rezsö; Lang & Theil drog.; C. H Neustädter drog; Neustädter Jenö, Oberth Henrick, Roth Victor, Stenner Frigyes.

In Sighișoara: A. V. Laugner, farm.; Julius Tartler, drog.

Producent: **CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în Arad.**

Comande de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de falsificări!

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zërnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8·16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zërnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră in circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineața Brașov-Budapesta.

NOUL OTEL „CONTINENTAL"

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,12—10.

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaș (Ardeal) oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **vărat'ci, ernatici, tufe de smeură, fragi,** diferiți mărăcini pentru garduri. **Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere se trimite gratis.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tërgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provëdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețâ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverte, în totă mărimea.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, **Brașov Têrgul Inului Nr. 30,** în etagiul, îndërept în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei" cu numërul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoții.